

TABEL CENTRALIZATOR ÎNTREBĂRI / RĂSPUNSURI GHID PRIORITATEA 3/Acțiunea 3.3, CONSULTARE PUBLICĂ – APEL COMPETITIV

Prioritatea 3: O REGIUNE CU COMUNITĂȚI PRIETENOASE CU MEDIUL

OS 2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare

Acțiunea 3.3. Investiții în infrastructură verde și albastră în mediul urban regional – APEL COMPETITIV PENTRU MUNICIPII

NR. CRT.	ÎNTREBARE / OBSERVAȚIE	RĂSPUNS/AȚIUNE
1	<p>PROPUNERI DE MODIFICARE A GRILEI DE EVALUARE TEHNICĂ ȘI FINANCIARĂ (Anexa3)</p> <p>Criteriul 2.1 - Calitatea/ coerența documentației tehnico-economice - faza PT este menționat în cadrul subpct. E) : „(după caz) În cadrul Planului de reutilizare este justificată necesitatea reconversiei și refuncționalizării, utilitatea activităților ce se vor desfășura, descrierea investiției și, (dacă este cazul), descrierea infrastructurii propusă a se realiza în perioada de durabilitate (pentru proiectele ce conțin activități de tip B).”</p> <p>Menționăm ca în cadrul ghidului nu există activități de tip B.</p> <p>Justificare Propunerile de mai sus sunt fundamentate pe analiza documentelor publicate și vizează clarificarea unor aspecte care pot genera interpretări neuniforme, eliminarea unor cerințe disproporționate față de specificul anumitor tipuri de investiții, precum și asigurarea unui cadru de evaluare echitabil și proporțional cu obiectivele programului.</p>	<p>Se va corecta eroarea materială constatată în Anexa 3 - Grila ETF.</p>
2	<p>Propuneri de modificare/completare pentru Ghidul solicitantului, Acțiunea 3.3 Investiții în infrastructură verde și albastră în mediul urban regional</p> <p>Clarificarea limitei de 10% pentru suprafețele construite în corelare cu legislația spațiilor verzi</p> <p>În forma actuală, ghidul prevede ca terenurile incluse în proiect să fie încadrate ca spații verzi. Conform Legii nr. 24/2007, toate suprafețele care nu au funcție vegetală sunt considerate „suprafețe construite”.</p> <p>În același timp, ghidul limitează aceste suprafețe construite la maximum 10% din totalul suprafeței vizate. Această abordare generează o problemă majoră în cazul amenajării parcurilor și spațiilor publice, deoarece:</p> <ul style="list-style-type: none"> • un parc funcțional necesită alei pietonale pentru circulație; • este necesară asigurarea accesibilității pentru persoane cu mobilitate redusă (utilizatori de scaun rulant, părinți cu cărucioare), ceea ce implică suprafețe stabile, continue și sigure; • sunt necesare zone de acces pentru mentenanță; • sunt necesare delimitări, borduri și mici structuri de sprijin; • lipsa unei infrastructuri minime duce la degradare rapidă (călcări necontrolate, noroi, compactarea solului). <p>În aceste condiții, pragul de 10% este insuficient pentru a realiza un spațiu public utilizabil, accesibil și durabil. Solicităm reformularea prevederii privind limita de 10%, întrucât aceasta nu poate fi aplicată automat tuturor intervențiilor asupra spațiilor verzi existente.</p> <p>Regula generală este cea prevăzută la art. 18 alin. (5) din Legea nr. 24/2007, potrivit căreia este interzisă schimbarea destinației, reducerea suprafeței sau strămutarea spațiilor verzi. Art. 18 alin. (7) devine aplicabil numai în situația în care se dorește derogarea de la această regulă generală.</p> <p>În cazul de față, proiectul nu propune derogarea de la art. 18 alin. (5). Situația existentă este legal constituită, iar ponderea actuală a aleilor, mobilierului urban, dotărilor și altor amenajări este de 19,33%, respectiv 21,76%.</p>	<p>Solicitarea dumneavoastră nu poate fi preluată, întrucât aceasta ar presupune o modificare legislativă.</p> <p>Facem precizarea că abordarea privind raportarea la procentul de 10% a mai fost analizată și anterior cu echipa de asistență tehnică din partea DG REGIO. În urma analizelor, s-a stabilit că procentul de 10% se va aplica la suprafața totală înscrisă în fișa spațiului verde.</p> <p>Se vor avea în vedere informațiile incluse în documentațiile de urbanism (autorizația de construire), precum și în documentele eliberate de Direcția Județeană de Mediu.</p>

	<p>Intervenția propusă vizează doar reabilitarea și modernizarea amenajării existente, fără reducerea suprafeței spațiului verde sub nivelul existent și fără schimbarea destinației.</p> <p>Suprafața cumulată a alei pietonale, mobilier urban, amenajări pentru sport, joc și odihnă, construcții pentru expoziții și activități culturale, construcții ușoare cu caracter provizoriu pentru activități de comerț și alimentație publică, grupuri sanitare, spații pentru întreținere nu trebuie să depășească 10% din suprafața totală a zonei studiate, numai în cazul amenajărilor noi sau al intervențiilor care presupun derogarea de la art. 18 alin. (5) din Legea nr. 24/2007. Pentru spațiile verzi existente, legal constituite, care fac obiectul unor lucrări de reabilitare, modernizare sau reamenajare fără schimbarea destinației, reducerea suprafeței ori strămutarea spațiului verde, este obligatorie menținerea suprafeței spațiului verde cel puțin la nivelul existent.</p> <p>Prin urmare, solicităm ca Ghidul să prevadă că, pentru amenajările existente legal constituite, este suficientă menținerea suprafeței spațiului verde la cel puțin nivelul existent, fără aplicarea limitei de 10%, dacă nu se intervine prin derogare de la art. 18 alin. (5).</p> <p>În plus, includerea suprafețelor permeabile în categoria „construit” contravine principiilor infrastructurii verzi-albastre, care promovează tocmai utilizarea acestora.</p> <p>Prin urmare, problema nu ține doar de interpretarea ghidului, ci și de cadrul legislativ general privind spațiile verzi. Ar fi necesară revizuirea / completarea legislației privind spațiile verzi, astfel încât suprafețele permeabile, drenante și funcționale ecologic să nu mai fie încadrate automat ca suprafețe construite doar pentru că nu au funcție vegetală directă.</p> <p>Propunere de modificare:</p> <p>Nu se vor considera suprafețe construite, în sensul limitei de 10%, suprafețele permeabile sau semi-permeabile (pavaje drenante, pietriș stabilizat etc.) și aleile pietonale realizate din materiale naturale sau drenante.</p>	
3	<p>Diferențierea clară între suprafețe construite și suprafețe permeabile funcționale</p> <p>Pentru a evita interpretările restrictive și pentru a asigura coerența cu obiectivele programului, se propune introducerea unei diferențieri clare între tipurile de suprafețe.</p> <p>Este necesar ca ghidul să distingă între:</p> <ul style="list-style-type: none"> • suprafețe construite impermeabile (care contribuie efectiv la ocuparea terenului); • suprafețe permeabile sau semi-permeabile; • suprafețe verzi funcționale. <p>Limita de 10% ar trebui aplicată exclusiv suprafețelor construite impermeabile.</p> <p>Suprafețele permeabile și aleile drenante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • permit infiltrarea apei; • reduc scurgerea de suprafață; • susțin utilizarea spațiului; • sunt esențiale pentru accesibilitate și funcționare; • au un impact redus asupra solului comparativ cu suprafețele impermeabile. <p>Propunere de completare:</p>	<p>Pentru a veni în sprijinul municipalităților, ADR Centru a elaborat o broșură de bune practici și a transmis tuturor municipiilor ghidul realizat de specialiștii DG REGIO în cadrul contractului de asistență tehnică. Aceste documente sunt disponibile aici https://www.regiocentru.ro/documente-utile/</p> <p>În documentele menționate mai sus sunt incluse definiții privind suprafețele permeabile, impermeabile și semipermeabile. Pentru o mai mare claritate, aceste definiții vor fi completate și în Ghidul solicitantului.</p> <p>În ceea ce privește propunerea dumneavoastră de a nu include aleile drenante și suprafețele permeabile în limita de 10% din suprafața spațiilor verzi, facem precizarea că prevederile ghidului aferent acestui apel au în vedere dispozițiile Legii nr. 24/2007 (republicată) privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane, cu modificările și completările ulterioare, iar raportarea la procentul de 10% are în vedere prevederile art. 18 alin. (7) din Legea nr. 24/2007 (republicată), precum și prevederile art. II din Legea nr. 47 din 19 martie 2012, potrivit cărora procentul de 10% prevăzut la art. 18 alin. (7) din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată, se aplică și suprafețelor totale ale spațiilor verzi existente la data intrării în vigoare a legii.</p> <p>Analiza se va face având în vedere informațiile prezentate în documentația tehnică, autorizația de construire și documentul de la Direcția Județeană de Mediu.</p>

	<p>Se va permite realizarea unei rețele minime de circulații pietonale necesare funcționării spațiului verde, fără ca acestea să fie incluse în limita de 10%, în cazul în care sunt realizate din materiale permeabile și integrate în conceptul de infrastructură verde-albastră.</p>	
<p>4</p>	<p>Modificarea plafonului pentru cheltuielile eligibile aferente elementelor construite</p> <p>Se propune revizuirea plafonului de maximum 10% pentru cheltuielile eligibile aferente elementelor construite / non-verzi.</p> <p>Acest procent este foarte redus în raport cu nevoile reale ale unui spațiu public funcțional. Chiar dacă proiectul are ca obiectiv principal infrastructura verde-albastră, sunt necesare și elemente construite minimale, dar de calitate, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alei de acces; • zone de circulație; • elemente de sprijin (borduri, fundații, muchii); • infrastructură tehnică minimă. <p>În limita actuală de 10%, este dificil să fie asigurate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • materiale durabile; • soluții rezistente la uzură și trafic; • execuții corecte din punct de vedere tehnic; • condiții adecvate de accesibilitate. <p>Există riscul ca beneficiarii să fie constrânși să aleagă soluții ieftine, cu durată de viață redusă, ceea ce contravine principiilor de sustenabilitate și utilizare pe termen lung.</p> <p>În plus, este important ca anumite sisteme tehnice esențiale pentru funcționarea infrastructurii verde-albastre să nu fie încadrate în mod automat în categoria restrânsă de 10%.</p> <p>Se propune ca următoarele elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sisteme de iluminat inteligent; • sisteme de irigații inteligente; • rezervoare subterane pentru stocarea apei pluviale; <p>să fie considerate parte integrantă a infrastructurii verzi și să fie eligibile în cadrul procentului de 90% aferent componentei verzi, deoarece acestea contribuie direct la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gestionarea sustenabilă a resurselor de apă; • optimizarea consumului de energie și apă; • susținerea vegetației și a microclimatului; • creșterea rezilienței la schimbările climatice. <p>Propunere de formulare:</p> <p>Se propune majorarea plafonului pentru cheltuielile eligibile aferente elementelor construite / non-verzi de la 10% la un procent mai realist, care să permită realizarea unor spații publice durabile, accesibile și ușor de întreținut.</p> <p>și, suplimentar:</p>	<p>Conform prevederilor ghidului de finanțare în cadrul acestui apel sunt eligibile proiectele care propun activități în corelate cu OS 2.7. „Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare”. În cadrul secțiunii 5.2.2. „Activități eligibile” din ghid, sunt descrise tipurile de activități eligibile, iar la pg. 32 din ghid este prezentată, fără caracter exhaustiv, o lista a activităților eligibile în cadrul acestui apel. Astfel, la lit j) sunt descrise tipurile de activități auxiliare investiției de bază ce asigură buna funcționare a spațiilor verzi, acestea incluzând:</p> <ul style="list-style-type: none"> • construcția, achiziția și montarea elementelor constructive de tipul foisoare, pergole, grilaje, grupuri sanitare, spații pentru întreținere/vestiare, scene realizate din materiale reciclate/reciclabile sau alte soluții bazate pe natură etc.; • achiziția și montajul echipamentelor; • realizare de <i>alei pietonale, piste pentru bicicliști, trotuare</i>, realizate din materiale prietenoase cu mediu sau alte soluții bazate pe natură; • dotarea cu mobilier urban confecționat din materiale ecologice (bănci, coșuri de gunoi, suporturi biciclete, împrejmuire, etc); • facilități specifice/adaptarea infrastructurii pentru persoanele cu dizabilități ori măsuri de accesibilitate ușoară și independentă pentru persoanele cu cerințe de mobilitate speciale (amenajarea de trasee pentru persoane nevăzătoare etc.); • activități privind siguranța și confortul utilizatorului în spațiile amenajate prin proiect; cișmele de apă; înlocuirea și/sau racordarea la utilități publice a terenului obiect al investiției, inclusiv relocarea protecția acestora; <i>sisteme de iluminat care să nu afecteze biodiversitatea existentă etc;</i> • realizarea de sisteme de irigații la scară mică; • activități ce pun în valoare infrastructura verde și albastră (ex. pontoane, bărci fără motor, puncte de belvedere etc.); • alte activități specifice ce asigură siguranța și buna funcționare a obiectivului de investiții. <p>Facem precizarea că, în conformitate cu prevederile ghidului, anumite tipuri de sisteme de irigații pot fi incluse în investiția de bază. De exemplu, sunt eligibile: amenajarea grădinilor de ploaie, crearea /amenajarea/ modernizarea/reabilitarea sistemelor de drenaj durabil (pavaje permeabile, iazuri de retenție și/sau alte soluții de colectare și stocare a apei pluviale, zone umede construite utilizând soluții bazate pe natură, ca parte a proiectelor de amenajare peisagistică IVA (a se vedea lit. h) din Lista activităților eligibile de la secțiunea 5.2.2.din ghid), precum și crearea/ amenajarea/ modernizarea/ reabilitarea sistemelor de colectare a apei pluviale (pe amplasament și/sau în vecinătatea acestuia) și realizarea de bazine de retenție, grădini de ploaie sau alte forme naturale ori seminaturale de stocare a apei pentru furnizarea serviciilor ecosistemice (susținerea vegetației și a calității solului și/sau minimizarea riscului de inundații), ca parte a proiectelor de amenajare peisagistică IVA (a se vedea lit. i) din Lista activităților eligibile de la secțiunea 5.2.2 din ghid).</p> <p>Detalii privind alte tipuri de investiții care pot fi incluse în categoria investiției de baza precum și exemple de proiecte se găsesc în broșura de bune practici și ghidului realizat de specialiștii DG REGIO în cadrul contractului de asistență tehnică, documente transmise tuturor municipiilor și disponibile aici: documente utile ADR Centru, https://www.regiocentru.ro/documente-utile/</p> <p>În ceea ce privește propunerea de a include sistemele tehnice care contribuie direct la funcționarea infrastructurii verzi-albastre (iluminat inteligent, irigații inteligente, sisteme de colectare și stocare a apei pluviale etc.) în categoria investițiilor ce intra în investiția de baza, precizăm că acestea pot fi incluse în această categorie numai în măsura în care contribuie la atingerea scopului acestui apel, respectiv furnizarea de servicii ecosistemice, și se încadrează în categoriile de activități menționate anterior.</p>

	<p>Se propune ca sistemele tehnice care contribuie direct la funcționarea infrastructurii verzi-albastre (iluminat inteligent, irigații inteligente, sisteme de colectare și stocare a apei pluviale etc.) să fie considerate eligibile în cadrul componentei verzi (90%), nu în limita de 10% aferentă elementelor construite.</p>	<p>Se va avea în vedere distincția dintre cheltuielile aferente activităților auxiliare, respectiv cheltuielile cu acele activități care contribuie la buna funcționare a spațiilor verzi construite/modernizate și care sunt plafonate în prezent la 10% din cheltuielile eligibile și procentul de 10% prevăzut în art. 18 alin. (7) din Legea nr. 24/2007, republicată, privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. II din Legea nr. 47/2012, care plafonează anumite obiective de tipul aleilor, mobilierului urban și amenajărilor de agrement la 10% din suprafața totală a spațiului verde.</p> <p>În ceea ce privește propunerea privind majorarea plafonului pentru cheltuielile aferente activităților auxiliare de la 10% la 15% din cheltuielile eligibile, facem precizarea că această propunere va fi analizată și luată în considerare.</p>
5	<p>Secțiunea 7.4 - Anexe și documente obligatorii la depunerea cererii</p> <p>Se propune introducerea la, punctul 5, a posibilității de a depune documentația tehnico-economică și la stadiul de SF/ DALI.</p> <p>Justificare:</p> <p>Se propune introducerea la punctul 5 a posibilității de a depune documentația tehnico-economică și la stadiul de Studiu de fezabilitate (SF)/ Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții (DALI), având în vedere următoarele considerente:</p> <p>În practică, un număr semnificativ de potențiali beneficiari dețin proiecte aflate în faze incipiente de maturitate, respectiv la nivel de SF/ DALI, elaborarea documentației tehnice la faza PT fiind condiționată de identificarea și securizarea surselor de finanțare. Impunerea obligativității depunerii documentației exclusiv la nivel de Proiect Tehnic (PT) creează o barieră de acces la finanțare, limitând competiția și reducând numărul proiectelor eligibile</p> <p>Acceptarea documentației la stadiul SF/DALI ar conduce la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creșterea gradului de accesibilitate a apelului de proiecte; • stimularea participării unui număr mai mare de beneficiari, inclusiv a celor care nu dispun de resurse pentru elaborarea PT anterior obținerii finanțării; • asigurarea unui portofoliu mai diversificat de proiecte, cu impact asupra atingerii indicatorilor programului; • alinierea cu practica altor programe de finanțare, unde faza SF/DALI este considerată suficientă pentru evaluarea relevanței și maturității investiției. <p>Totodată, etapa ulterioară de contractare poate include condiționalitatea elaborării și aprobării Proiectului Tehnic, fără a afecta calitatea implementării.</p> <p>În acest context, se consideră că flexibilizarea cerințelor privind stadiul documentației tehnico-economice este oportună și justificată, contribuind la o absorbție mai eficientă a fondurilor și la atingerea obiectivelor programului.</p>	<p>La nivelul PR Centru, conform abordării privind dezvoltarea urbană, municipiile beneficiază de alocări predefinite, stabilite în baza formulelor incluse în OUG nr. 156/2020. Aceste sume vor fi luate în calcul la stabilirea procentului minim de alocare necesar pentru dezvoltare urbană durabilă (earmarking), conform regulamentelor europene.</p> <p>Conform abordării privind dezvoltarea urbană durabilă, în situația în care unitățile administrativ-teritoriale cu statut de municipiu nu depun proiecte eligibile, conform listelor de proiecte prioritare și de rezervă, care să acopere bugetul prealocat până la termenul-limită de depunere aferent apelului 2 de proiecte pentru fiecare obiectiv specific privind infrastructura verde, mobilitatea urbană durabilă și regenerarea urbană, diferențele de sume rămase necontractate vor constitui un buget aferent respectivului obiectiv specific, disponibil pentru toate unitățile administrativ-teritoriale eligibile. Pentru aceste fonduri se va lansa un apel de proiecte competitiv.</p> <p>Toate apelurile incluse în cadrul abordării privind dezvoltarea urbană durabilă au impus depunerea proiectelor la faza PT. În plus, față de apelurile anterioare, în cadrul prezentului apel sunt punctate suplimentar proiectele cu un grad ridicat de maturitate; astfel, proiectele pentru care au fost deja începute lucrările vor primi un punctaj suplimentar.</p> <p>Acest fapt este justificat și de timpul limitat pentru implementarea proiectelor precum și de termenele lungi pentru derularea procedurilor de achiziții.</p> <p>Această observație nu poate fi acceptată.</p>